

Thi trực tuyến: những thuận lợi và khó khăn

Võ Duy Minh*

*ThS. GV. Khoa Sư phạm và Khoa học Cơ bản, Trường Đại học Tiền Giang

Received: 01/03/2024; Accepted: 13/03/2024; Published: 14/03/2024

Abstract: In the era of industry 5.0, information technology and digital transformation play a very important role in higher education, with much potential to improve the curriculum and learning, in which online testing and examination are increasingly popular in higher education.

An online test and exam is a test or exam that a participant takes on a computer or electronic device through an Internet connection. It has the benefits of convenience, flexibility, time and cost savings, ease of management and organization, improved transparency. However, it also has difficulties such as security risks, requiring technical skills, not being able to test hands-on skills and reduced supervision...

Keywords: Test, online test, digital conversion.

1. Mở đầu

Công nghệ thông tin và chuyển đổi số đang có một vai trò quan trọng trong giáo dục đại học, với nhiều tiềm năng để cải thiện quá trình giảng dạy và học tập. Một trong những lợi ích của công nghệ thông tin trong giáo dục đại học là nó có thể giúp cho các giảng viên và sinh viên tương tác và học tập trực tuyến. Các công nghệ như video hội thảo, các phần mềm học tập trực tuyến và các ứng dụng di động cung cấp cơ hội để giảng viên và sinh viên có thể trao đổi kiến thức, ý tưởng và nhận phản hồi từ nhau một cách nhanh chóng và hiệu quả. Ngoài ra, công nghệ thông tin còn giúp cho giảng viên có thể tạo ra các nội dung học tập đa dạng và phong phú, từ bài giảng trực tuyến, trò chơi học tập, video giải thích đến các tài liệu và bài thi, kiểm tra trực tuyến.

Trong giai đoạn công nghiệp 5.0, kiểm tra và thi trực tuyến đóng vai trò vô cùng quan trọng. Đây là một trong những phương tiện giúp giáo dục tiếp cận đến sinh viên và nhân viên trong các tổ chức, doanh nghiệp một cách an toàn và thuận tiện.

Các công nghệ kiểm tra và thi trực tuyến bao gồm các ứng dụng web và ứng dụng di động cho phép người dùng truy cập và thực hiện kiểm tra hoặc thi trên các thiết bị cá nhân của mình. Các hình thức kiểm tra và thi có thể bao gồm trắc nghiệm, bài tập tự luận, trò chơi giáo dục và các hình thức kiểm tra khác.

Tuy nhiên, cũng có nhiều thách thức phải đối mặt trong quá trình triển khai và sử dụng các giải pháp này như rủi ro an ninh, đòi hỏi kỹ năng kỹ thuật, không thể kiểm tra các kỹ năng thực hành và giám sát giảm...

Bài tham luận này trình bày những thuận lợi, khó khăn trong kiểm tra và thi trực tuyến (KT&T). Ngoài

ra, tác giả cũng xin đề xuất một số giải pháp để việc KT&T được tốt hơn.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Vai trò của công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong giáo dục đại học

Công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong giáo dục đại học là việc sử dụng các công nghệ kỹ thuật số và các ứng dụng của chuyển đổi số để cải thiện chất lượng đào tạo, nâng cao hiệu quả quản lý và hỗ trợ sinh viên trong giáo dục đại học.

Các công nghệ thông tin được sử dụng trong giáo dục đại học bao gồm các phần mềm giảng dạy, hệ thống quản lý học tập, các công cụ và ứng dụng học tập trực tuyến, các nền tảng học tập và đánh giá kết quả học tập. Các công nghệ này giúp tăng cường tính tương tác giữa giảng viên và sinh viên, cải thiện quá trình học tập và giúp giảng viên đưa ra các bài giảng, tài liệu và khóa học trực tuyến.

Chuyển đổi số trong giáo dục đại học liên quan đến việc áp dụng các công nghệ số để cải thiện quản lý học tập, quản lý dữ liệu sinh viên và phát triển các nền tảng học tập trực tuyến. Các công nghệ này có thể giúp tối ưu quy trình quản lý học tập, giúp sinh viên và giảng viên tiết kiệm thời gian và năng lượng, và giảm thiểu chi phí học tập.

2.2. Khái niệm về KT&T

Theo [1], “thi trực tuyến là hình thức mà các thí sinh tham gia dự thi sử dụng các thiết bị điện tử như điện thoại, máy tính bảng, laptop, máy tính bàn có kết nối internet thực hiện các bài thi trên các nền tảng/phần mềm thi trực tuyến. Và bằng việc ứng dụng công nghệ hệ thống sẽ tự cung cấp các bộ đề thi, tự động chấm điểm và đưa ra kết quả.

Do việc tổ chức thi trực tuyến hoàn toàn được thực hiện bằng công nghệ mà không cần thao tác thủ

công của con người nên hạn chế bớt các khả năng gian lận “bệnh thành tích” đảm bảo tính minh bạch hiệu quả trong các kỳ thi”.

2.3. Những thuận lợi, khó khăn trong KT&T

2.3.1. Thuận lợi của KT&T

Kiểm tra và thi trực tuyến có nhiều lợi ích đáng kể, bao gồm:

- Tiện lợi và linh hoạt: KT&T cho phép sinh viên tham gia từ bất kỳ địa điểm nào có kết nối internet, giúp tiết kiệm thời gian và công sức di chuyển đến các phòng thi truyền thống. Sinh viên có thể chọn thời gian phù hợp để tham gia kiểm tra, tạo sự linh hoạt cho lịch học của họ.

- Tiết kiệm thời gian và chi phí: KT&T loại bỏ nhu cầu cho việc in ấn giấy tờ, sắp xếp, phân phát, thu thập và chấm điểm. Điều này giúp tiết kiệm rất nhiều thời gian và chi phí cho các tổ chức tổ chức kiểm tra.

- Tăng tính hiệu quả và tính công bằng: KT&T cho phép đánh giá kết quả ngay sau khi thi, vì vậy sinh viên và giảng viên có thể biết được điểm số của mình ngay lập tức. Điều này giúp sinh viên biết được điểm số của mình, cải thiện kết quả học tập và giúp giảng viên tăng tính hiệu quả trong việc cải thiện chất lượng giảng dạy. Hình thức KT&T có thể cung cấp một môi trường công bằng hơn vì tất cả sinh viên tham gia cùng một kỳ thi trên cùng một nền tảng. Điều này giảm bớt nguy cơ gian lận hoặc ảnh hưởng từ yếu tố bên ngoài như quan hệ cá nhân.

- Cải thiện tính chính xác: việc sử dụng máy tính để đánh giá trực tuyến loại bỏ những sai sót được tạo ra bởi con người. Điều này giúp đạt được mức độ chính xác cao hơn trong quá trình đánh giá kết quả.

- Đa dạng hoá hình thức kiểm tra: KT&T có thể được cấu hình để hỗ trợ nhiều loại câu hỏi khác nhau, bao gồm cả câu hỏi trắc nghiệm, bài tập tự luận, hoạt động trò chơi, thực hành trên mô phỏng và các câu hỏi thảo luận. Điều này giúp đa dạng hoá kiểm tra và thiết lập các câu hỏi phù hợp với mục đích kiểm tra.

- Tăng tính độc lập: việc sử dụng máy tính để đánh giá trực tuyến giúp giảm bớt sự ảnh hưởng của người chấm điểm trên kết quả kiểm tra. Điều này giúp đảm bảo tính độc lập của quá trình kiểm tra và tăng tính khách quan của kết quả kiểm tra.

- Tích hợp trí tuệ nhân tạo (AI): hệ thống thi trực tuyến có thể sử dụng trí tuệ nhân tạo để tự động đánh giá và đưa ra phản hồi cho thí sinh. Điều này có thể bao gồm việc sử dụng AI để giám sát và đánh giá kỹ năng của thí sinh trong thời gian thực.

- Học máy và phân tích dữ liệu: trong thi trực tuyến, các hệ thống học máy và phân tích dữ liệu có thể được sử dụng để cung cấp cá nhân hóa hơn cho

thí sinh, dựa trên kết quả thi trước đó và dữ liệu học tập cá nhân.

2.3.2. Khó khăn của KT&T

Mặc dù kiểm tra và thi trực tuyến có nhiều lợi ích, nhưng cũng có những khó khăn sau:

- Khó khăn trong việc giám sát: với KT&T, khó khăn trong việc giám sát sinh viên hoặc thí sinh có thể dẫn đến việc gian lận hoặc vi phạm nội quy. Điều này đặc biệt đúng với các bài kiểm tra và thi quan trọng và quy mô lớn.

- Khả năng kết nối internet: một số học sinh hoặc thí sinh có thể gặp khó khăn trong việc kết nối internet, đặc biệt là ở những vùng có đường truyền internet kém hoặc tốc độ internet chậm. Điều này có thể gây ra sự không công bằng trong quá trình kiểm tra và thi.

- Các lỗi kỹ thuật: KT&T có thể gặp phải các lỗi kỹ thuật, chẳng hạn như mất kết nối, lỗi phần mềm hoặc thiết bị hỏng. Điều này có thể gây ra sự khó chịu cho sinh viên và dẫn đến kết quả kiểm tra không chính xác.

- Các vấn đề bảo mật: việc sử dụng máy tính và internet để kiểm tra và thi trực tuyến có thể gây ra các vấn đề bảo mật, chẳng hạn như các hacker có thể xâm nhập và lấy cắp thông tin cá nhân hoặc kết quả kiểm tra.

- Khó khăn trong việc đánh giá kỹ năng mềm: kiểm tra và thi trực tuyến thường khó khăn trong việc đánh giá kỹ năng mềm, chẳng hạn như kỹ năng giao tiếp, sự linh hoạt và khả năng làm việc nhóm. Điều này làm giảm tính khách quan của quá trình kiểm tra và thi.

- Khả năng ảnh hưởng đến tâm lý sinh viên: thi trực tuyến có thể làm tăng áp lực và căng thẳng cho sinh viên, đặc biệt là khi có quá nhiều bài tập, bài kiểm tra hoặc bài thi liên tục, trong khi việc nghỉ ngơi, vận động và xã hội hóa bị hạn chế do dịch bệnh.

2.4. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả việc KT&T

Để khắc phục những hạn chế của kiểm tra và thi trực tuyến, có thể áp dụng các giải pháp sau:

- Đảm bảo việc giám sát sinh viên hoặc thí sinh: một số trường hợp cần có giám sát trực tiếp hoặc giám sát từ xa thông qua webcam để đảm bảo tính trung thực của quá trình kiểm tra và thi.

- Tăng cường hệ thống kết nối internet: nhà trường có thể nâng cao chất lượng kết nối internet trong phòng thi để tránh việc thí sinh không thể kết nối được vào hệ thống kiểm tra và thi.

- Sử dụng phần mềm và thiết bị mới nhất: các trường có thể sử dụng các phần mềm và thiết bị mới

nhất để giảm thiểu các lỗi kỹ thuật và đảm bảo tính ổn định của hệ thống kiểm tra và thi.

-Tăng cường bảo mật thông tin: Các trường cần áp dụng các biện pháp bảo mật để đảm bảo an toàn thông tin của sinh viên hoặc thí sinh trong quá trình kiểm tra và thi.

-Kết hợp KT&T với kiểm tra và thi truyền thống: các trường có thể sử dụng kiểm tra và thi trực tuyến như một phần trong quá trình kiểm tra và thi, kết hợp với các phương pháp kiểm tra và thi truyền thống để đảm bảo tính khách quan và đầy đủ của quá trình này.

-Sử dụng phương pháp đánh giá đa chiều: các trường có thể sử dụng phương pháp đánh giá đa chiều để đánh giá kỹ năng mềm của sinh viên hoặc thí sinh trong quá trình kiểm tra và thi trực tuyến, bao gồm cả đánh giá viết, đánh giá tương tác và đánh giá chuyên môn.

- Xác minh danh tính: sinh viên cần xác minh danh tính trước khi bắt đầu thi để đảm bảo tính chính xác của kết quả thi. Xác minh danh tính sinh viên trong KT&T là một quá trình đảm bảo rằng người tham gia kiểm tra là chính xác là sinh viên được yêu cầu. Việc xác minh danh tính có thể giúp ngăn chặn gian lận và đảm bảo tính công bằng và đáng tin cậy của quá trình kiểm tra.

Một số phương pháp thông thường được sử dụng để xác minh danh tính sinh viên trong kiểm tra và thi trực tuyến như: đăng nhập bằng tài khoản học tập của sinh viên; gửi mã xác minh đến email hoặc số điện thoại đã đăng ký của sinh viên trước khi bắt đầu kiểm tra; sử dụng phần mềm đặc biệt để xác minh danh tính của sinh viên, bao gồm việc so sánh khuôn mặt, nhận dạng giọng nói hoặc cung cấp thông tin cá nhân phụ như số CCCD/CMND hoặc hình ảnh sinh viên; sử dụng công nghệ giám sát trực tuyến để quan sát hành vi của sinh viên trong quá trình kiểm tra.

-Tạo ra các bài kiểm tra và thi có tính độc lập: để đảm bảo tính công bằng và độ chính xác trong quá trình kiểm tra và thi trực tuyến, cần tạo ra các bài kiểm tra và thi có tính độc lập, nghĩa là các câu hỏi phải được đưa ra một cách ngẫu nhiên để mỗi thí sinh sẽ nhận được một bài kiểm tra hay thi có nội dung khác nhau.

-Sử dụng các công nghệ chống sao chép: các công nghệ chống sao chép có thể giúp giảng viên đảm bảo tính chính xác và công bằng trong quá trình kiểm tra và thi trực tuyến. Các công nghệ này có thể phát hiện và ngăn chặn việc sao chép đề thi và bài làm của những thí sinh không đúng qui định.

Hiện nay, có nhiều công nghệ chống sao chép được sử dụng trong KT&T như:

•Các hệ thống giám sát trực tuyến sử dụng webcam và microphone để giám sát hành vi của sinh viên trong quá trình kiểm tra. Điều này có thể bao gồm việc ghi hình video, chụp ảnh, và phân tích âm thanh để phát hiện các dấu hiệu của hành vi sao chép hoặc gian lận.

•Các phần mềm phân tích hành vi sử dụng các thuật toán thông minh để phân tích hành vi của sinh viên trong quá trình kiểm tra. Chúng có thể phát hiện các mô hình hoặc hành vi không bình thường như việc copy-paste, mở trang web khác hoặc sử dụng ứng dụng không được phép trong quá trình thi.

• Công nghệ phát hiện sao chép nội dung sử dụng các thuật toán để so sánh nội dung của bài kiểm tra hoặc thi với các nguồn tài liệu trực tuyến hoặc cơ sở dữ liệu đã biết. Nếu có sự trùng lặp hoặc tương đồng đáng kể, công nghệ sẽ cảnh báo về khả năng sao chép. Ngày nay có nhiều phần mềm phát hiện sao chép nội dung được sử dụng để phát hiện sự sao chép và tương đồng trong các tài liệu như Turnitin, Copyscape, Grammarly Plagiarism Checker, Plagscan, Urkund,...

3. Kết luận

Trong thời đại Công nghiệp 5.0, việc KT&T trong giáo dục đại học có ý nghĩa rất lớn trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và tạo ra những trải nghiệm học tập hiệu quả hơn cho sinh viên, từ tính tiện lợi, tiết kiệm thời gian đến tính minh bạch và công bằng, đồng thời cung cấp cơ hội để tích hợp công nghệ và cá nhân hóa quá trình kiểm tra. KT&T cho phép giảng viên và trường học có thể áp dụng các hình thức kiểm tra đa dạng và linh hoạt, từ đó đáp ứng tốt hơn nhu cầu đào tạo của sinh viên và đảm bảo tính khách quan của quá trình đánh giá. KT&T còn cung cấp các cơ hội để phát triển kỹ năng kỹ thuật và chuẩn bị cho một môi trường làm việc đáp ứng thời đại công nghiệp 5.0.

Tài liệu tham khảo

1. Công Đoàn Việt Nam (2022). *Thi trực tuyến, các hình thức tổ chức và lợi ích mang lại*. <https://congdoanvietnam.org/blog/thi-truc-tuyen-cac-hinh-thuc-to-chuc-va-loi-ich-mang-lai-30098>, ngày truy cập: 28/04/2023.
2. Thư viện pháp luật (2022). *Quyết định 2380 của Ủy ban nhân dân tỉnh Tiền Giang*. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Cong-nghe-thong-tin/Quyết-dinh-2380-QĐ-UBND-2022-Ngày-chuyên-doi-so-Tien-Giang-528849.aspx>, ngày truy cập: 28/04/2023.
3. Azota - *Nền Tảng Tạo Đề Thi, Bài Tập Online*. <https://azota.vn/>, ngày truy cập 29/04/2023.